

onder den directeur, die ook als vanouds de stadstimmerman en bouwmeester de noodige aankopen van materiaal moest doen.

De geschiedenis van den chef der fabricage, van stadstimmerman tot directeur¹⁾ van gemeentewerken, is hiermee beschreven. Willem Anthonie Scholten is de eerste directeur geweest, doch deze reorganisatie berustte geheel op een compromis, gemaakt terwille van den vroegeren stadsarchitect. Tot 1 Juli 1858 bleef Rose ingenieur van gemeentewerken, werd daarop door zijn benoeming tot bouwmeester van 's Rijks gebouwen, tengevolge waarvan hij de Maasstad metterwoon verliet, ingenieur-adviseur op een tractement van f 2000, terwijl tevens het salaris van den directeur gebracht werd op f 3000. Scholten overleed reeds in 1861 en zijn opvolger Christiaan Bonifacius van der Tak heeft tot Rose's dood, 9 October 1877, samengewerkt met dezen, die sinds 1873, toen Gerard Scholten adjunct-directeur werd, zijn titel in adviseur zag veranderen met behoud van hetzelfde tractement, hoewel de betrekking toen feitelijk een sinecure was geworden.

Als wij de positie van dezer stede timmerman, metselaar, architect en bouwmeester nagaan sinds het midden der 16de eeuw, zien wij een stijgende lijn, hoewel niet te ontkennen valt, dat er veel ups en downs zijn. Naast groote waardeering voor dezen ambtenaar, staat maar al te dikwijls het principe op den voorgrond, dat men voor de fabricage zuinig moet zijn en meestal begint men daarmede door in de eerste plaats den chef in zijn salaris te beknibbelen. Na een Van Noorden, die een groote rol speelde, doch in wien men teleurgesteld werd, daalde het aanzien van den timmerman, totdat Claes Jeremiasz Persoons aan dit ambt nieuwen luister verleende; bezuiniging was daarop weer de leus, tot het optreden van Sander de Bruyn. Van Aken en Verhellouw hebben zeker dikwijls al zuchtende hun werk verricht, Moens, doch vooral Munro hebben tot het einde toe zich in der heeren gunst mogen verheugen. Telkens komt het uit, dat de vroedschap of raad in de eerste plaats let op personen, geschikt om het werk te leiden, pas in de tweede plaats komt de bouwkundige tot zijn recht. Iemand als Adams viel geheel uit het kader; bij hem en zijn

---

1) In Amsterdam had men toen al lang een directeur.